

RASSEN BULLETIN WINTERTARWE 2009

Dit Rassenbulletin geeft een overzicht van de opbrengsten en eigenschappen van wintertarwerassen. Deze rassen zijn in 2009 op tien locaties in Nederland getest voor opname op de Aanbevelende Rassenlijst Akkerbouwgewassen. Op elke locatie is zowel een proef met ziektebestrijding als een proef zonder ziektebestrijding uitgevoerd. De proeven lagen zowel op proefboerderijen als op kweekbedrijven. In tabel 1 zijn de eigenschappen van de rassen weergegeven. Het betreft gemiddelde waarden over de laatste vier jaar.

Tabel 1. Raseigenschappen wintertarwerassen. Gemiddelden van 2006 t/m 2009

Rubricering ¹⁾ Ras	Wintervastheid	Lengte stro (rel)	Stevigheid	Vroegheid aar	Vroegrijpheid	Resistentie tegen						Bakkwaliteit ³⁾					Klassificatie
						Schof ²⁾	Gele roest	Bruine roest	Meeldauw	Bladvlekkenziekte	Fusarium in de aar	Broodkwaliteit	Deegkwaliteit	Maakbaarheid	Zelenywaarde	Korrelhardheid	
Betere Baktarwe																	
N Julius	*	106	8,0	6,0	5,5	7,0	9,0	8,5	8,0	8,0	6,5	(8,5)	(8,0)	(9,0)	(9,0)	*	(BB)
B Ilias	*	107	8,0	5,5	7,0	7,0	9,0	7,5	8,0	7,0	7,5	8,0	8,0	6,0	9,5	H	BB
Baktarwe																	
A Anthus	*	106	7,5	6,0	6,5	7,5	9,0	6,5	8,5	7,0	7,5	7,5	7,5	8,0	8,0	H	B
A Lincoln	*	91	8,0	6,5	6,0	7,5	9,0	9,0	8,0	7,5	6,5	8,0	6,0	9,0	8,0	H	B
A SW Tataros	*	105	7,5	7,0	7,5	7,0	9,0	7,5	7,5	6,0	6,5	8,5	6,0	9,0	7,5	H	B
A Tuareg	*	101	6,5	6,0	6,5	7,0	8,5	7,5	8,5	7,0	6,5	7,0	8,0	9,0	9,0	H	B
N Alves	*	106	7,0	6,5	7,5	7,0	9,0	8,5	8,5	7,5	7,0	8,0	6,0	9,0	7,0	H	B
N Profilus	*	96	7,5	7,0	7,0	6,0	9,0	7,5	9,0	6,0	7,0	(8,0)	(7,5)	(7,0)	(8,0)	*	(B)
B Globus	*	108	7,5	6,5	6,5	6,0	9,0	7,0	8,5	7,0	7,0	8,0	7,5	9,0	9,5	H	B
B Residence	8,0	102	6,0	7,5	7,5	5,0	9,0	7,0	8,0	6,5	6,5	7,0	6,0	8,0	7,0	H	B
Overige tarwe																	
A Carenius	*	94	7,0	5,5	6,5	5,5	9,0	8,5	8,5	7,5	7,0						
A Kodex	*	96	8,0	7,0	7,5	6,5	9,0	7,5	7,5	6,5	5,5						
N Tabasco	*	97	7,5	5,5	5,5	6,5	9,0	9,0	9,0	8,0	6,5						
N Delmare	*	98	7,0	7,0	7,0	6,5	9,0	8,0	9,0	6,5	6,0						
N Marconi	*	104	7,5	7,0	7,5	6,0	9,0	8,0	8,5	7,5	7,0						
B Bristol	*	90	8,0	7,0	6,5	6,0	8,0	8,5	9,0	7,5	6,5						
B Limes	*	99	7,0	7,0	7,0	5,5	9,0	7,5	8,0	7,0	6,0						
B Patrel	*	95	7,5	7,0	6,0	6,0	*	8,5	7,0	7,5	6,0						
B Robigus	*	92	8,5	6,0	5,5	5,5	6,5	8,5	8,0	7,5	6,0						
B Tulsa	*	85	8,5	5,5	5,5	6,5	8,5	9,0	7,0	8,0	6,5						
Twee jaar onderzocht																	
CEB 0610	*	96	8,0	7,0	7,0	6,5	9,0	8,5	9,0	6,0	6,0						
Global	*	105	7,0	7,0	7,0	6,5	9,0	8,0	8,0	7,5	6,5						
Henrik	*	106	7,0	6,5	7,5	6,5	8,5	8,0	7,5	7,0	7,5						
Kelvin	*	101	7,5	7,0	6,5	7,0	8,5	9,0	8,5	8,0	6,5	(7,5)	(7,5)	*	(7,5)	*	(B)
Lear	*	100	7,0	5,0	5,0	6,0	9,0	9,0	8,0	8,0	6,0						

100= ..cm 90

*: geen of onvoldoende gegevens beschikbaar; een hoog cijfer duidt op een gunstige waardering van de betrokken eigenschap

¹⁾ Rubricering conform de Aanbevelende Rassenlijst 2010 (A= Algemeen aanbevolen ras; B= Beperkt aanbevolen ras; N= Nieuw aanbevolen ras)

²⁾ Gemiddeld cijfer van 2005 t/m 2009

³⁾ Tussen haakjes: voorlopige gegevens; H= harde tarwe; BB= Betere Baktarwe; B= Baktarwe

© Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V., september 2009, L. van den Brink.

Het PPO stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruikmaking van de gegevens.

In tabel 2 staan de gemiddelde relatieve korrelopbrengsten per regio weergegeven voor zowel "Zonder ziektebestrijding" als "Met ziektebestrijding". De gemiddelde opbrengst over de laatste zes jaar wordt gegeven. Voor de gangbare praktijk, waarin ziektebestrijding wordt toegepast, zijn de cijfers "Met ziektebestrijding" het meest relevant. Aan de opbrengstcijfers "Zonder ziektebestrijding" kan afgelezen worden hoe de rasvolgordes komen te liggen als de ziektebestrijding geheel of gedeeltelijk achterwege wordt gelaten.

Tabel 2. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwerassen per regio. Gemiddelden over de jaren 2004 t/m 2009

		Zonder ziektebestrijding					Met ziektebestrijding				
		Noordelijke Zeeklei	Centrale Zeeklei	Zuidwestelijke Zeeklei	Rivierklei/Löss	Zand- en dalgrond	Noordelijke Zeeklei	Centrale Zeeklei	Zuidwestelijke Zeeklei	Rivierklei/Löss	Zand- en dalgrond
Betere baktarwe											
N	Julius	105	106	111	111	102	102	107	103	103	107
B	Ilias	94	94	95	98	97	95	96	96	97	96
Baktarwe											
A	Anthus	97	93	93	97	95	103	100	99	100	97
A	Lincoln	103	105	105	109	101	100	102	101	102	101
A	SW Tataros	99	100	97	99	95	101	100	99	96	97
A	Tuareg	101	102	97	91	97	102	103	102	101	98
N	Alves	103	101	105	103	100	103	101	101	94	103
N	Profilus	98	96	102	101	101	100	95	99	106	99
B	Globus	98	97	92	90	99	95	95	97	98	100
B	Residence	93	94	92	92	97	97	98	97	93	95
Overige tarwe											
A	Carenius	101	101	106	106	104	101	98	101	102	102
A	Kodex	96	96	95	100	99	100	99	98	102	102
N	Tabasco	107	115	115	108	115	104	109	107	108	109
N	Delmare	102	104	109	105	100	105	106	103	107	100
N	Marconi	101	98	106	101	104	100	99	99	102	105
B	Bristol	100	97	100	100	98	98	99	99	99	97
B	Limes	100	101	100	100	100	100	97	99	95	100
B	Patrel	102	100	100	102	97	101	99	98	101	101
B	Robigus	103	101	101	102	100	105	106	103	99	102
B	Tulsa	104	102	101	102	90	99	98	99	96	98
Twee jaar onderzocht											
	CEB 0610	103	106	103	101	97	103	101	101	99	98
	Global	100	101	103	103	101	104	100	102	97	103
	Henrik	101	105	103	111	102	104	105	105	105	105
	Kelvin	104	109	117	113	105	100	100	104	103	106
	Lear	113	109	104	108	109	108	105	106	104	108
100 = .ton/ha		9,4	9,5	10,2	9,0	8,0	10,7	11,2	11,7	10,4	9,5

De verhoudingsgetallen in het gedeelte met ziektebestrijding zijn niet rechtstreeks te vergelijken met de verhoudingsgetallen in het gedeelte zonder ziektebestrijding.

© Praktijkonderzoek Plant & Omgeving B.V., september 2009, L. van den Brink.

Het PPO stelt zich niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruikmaking van de gegevens.

Om het opbrengend vermogen van een ras in te schatten, is de gemiddelde opbrengst over een aantal jaren het beste uitgangspunt. Bij de rassenkeuze is het dan ook niet juist af te gaan op de opbrengstcijfers van het laatste jaar. De opbrengst varieert immers van jaar tot jaar, afhankelijk van de ziektedruk, het weer, legering, e.d. De variatie in opbrengstcijfers per regio over de jaren is in de tabellen 3 t/m 7 van dit rassenbulletin weergegeven. Naarmate de opbrengstcijfers over de jaren stabiel zijn, kan men meer vertrouwen hebben in het gemiddelde opbrengstcijfer.

Noordelijke Zeeklei

Tabel 3. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwerassen per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar in het Noordelijk Zeekleigebied

	Zonder ziektebestrijding							Met ziektebestrijding						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Gem.04/09	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Gem.04/09
Betere baktarwe														
N Julius				100	102	113	105				104	99	102	102
B Ilias	92	96	97	93	93	92	94	97	95	92	95	95	94	95
Baktarwe														
A Anthus	102	101	102	94	99	86	97	104	102	103	105	101	100	103
A Lincoln		101	98	108	104	106	103		98	102	103	99	98	100
A SW Tataros	100	101	100	99	98	96	99	102	102	101	99	97	104	101
A Tuareg		104	102	99	104	95	101		101	102	98	106	101	102
N Alves			105	100	103	105	103			103	104	100	104	103
N Profilus				102	98	95	98				97	99	104	100
B Globus	97	95	97	100	96	102	98	95	97	94	95	94	98	95
B Residence	90	86	99	95			93	97	97	96	99			97
Overige tarwe														
A Carenius		97	98	101	103	107	101		101	103	95	102	102	101
A Kodex		103	101	92	98	88	96		103	103	98	97	98	100
N Tabasco			102	108	105	113	107			102	101	108	103	104
N Delmare				99	107	102	102				104	104	108	105
N Marconi				108	94	100	101				103	98	97	100
B Bristol	99	102	95	107	92	107	100	97	97	98	106	92	99	98
B Limes	93	106	105	95	104		100	93	102	101	103	102		100
B Patrel	103	101	101				102	103	103	99				101
B Robigus	108	102	94	99	111		103	105	106	101	102	111		105
B Tulsa	107	97	105	107	102		104	101	94	104	96	99		99
Twee jaar onderzocht														
CEB 0610					102	104	103					102	104	103
Global					109	90	100					108	99	104
Henrik					103	100	101					104	103	104
Kelvin					95	114	104					99	101	100
Lear					112	113	113					110	106	108
100=...ton/ha	10,5	10,3	10,3	5,1	10,0	10,4	9,4	11,0	11,3	11,0	8,3	10,5	12,2	10,7

De verhoudingsgetallen in het gedeelte met ziektebestrijding zijn niet rechtstreeks te vergelijken met de verhoudingsgetallen in het gedeelte zonder ziektebestrijding.

Centrale Zeeklei

Tabel 4. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwerassen per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar in het Centrale Zeekleigebied

		Zonder ziektebestrijding						Met ziektebestrijding							
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	Gem.04/09	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Gem.04/09
Betere Baktarwe															
N	Julius				100	108	111	106				108	104	110	107
B	Ilias	97	93	94	91	92	95	94	98	95	98	96	93	95	96
Baktarwe															
A	Anthus	93	92	99	95	95	83	93	102	97	96	104	100	101	100
A	Lincoln		102	99	116	99	111	105		97	97	106	104	104	102
A	SW Tataros	97	97	97	101	105	102	100	100	100	98	99	104	99	100
A	Tuareg		106	106	96	104	97	102		105	102	104	102	103	103
N	Alves			100	101	101	104	101			102	102	98	101	101
N	Profilus				97	97	95	96				93	97	95	95
B	Globus	90	96	98	96	98	100	97	98	99	97	83	99	96	95
B	Residence	98	91	94	95			94	95	99	97	100			98
Overige tarwe															
A	Carenius		98	101	97	101	106	101		99	100	90	99	100	98
A	Kodex		99	96	96	101	86	96		101	97	98	97	99	99
N	Tabasco			109	122	112	118	115			110	111	108	106	109
N	Delmare				98	110	104	104				106	107	106	106
N	Marconi				103	95	97	98				104	96	97	99
B	Bristol	101	102	97	102	92	89	97	99	98	98	103	96	98	99
B	Limes	100	106	99	100	101		101	94	103	97	96	96		97
B	Patrel	98	100	102				100	101	97	99				99
B	Robigus	104	102	109	89	99		101	104	101	109	106	108		106
B	Tulsa	100	100	99	108	102		102	97	97	101	98	98		98
Twee jaar onderzocht															
	CEB 0610					105	106	106					103	100	101
	Global					103	99	101					100	100	100
	Henrik					104	106	105					103	108	105
	Kelvin					105	112	109					100	99	100
	Lear					108	110	109					107	103	105
100=...ton/ha		9,9	9,9	10,2	7,3	10,0	10,0	9,5	11,0	11,4	11,0	10,1	11,3	12,5	11,2

De verhoudingsgetallen in het gedeelte met ziektebestrijding zijn niet rechtstreeks te vergelijken met de verhoudingsgetallen in het gedeelte zonder ziektebestrijding.

Zuidwestelijke Zeeklei

Tabel 5. Relatieve korrelopbrengsten van winterarwerassen per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar in het Zuidwestelijke Zeekleigebied

	Zonder ziektebestrijding						Met ziektebestrijding									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Gem.04/09	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Gem.04/09				
Betere Baktarwe																
N Julius					104	117					104	103	103			
B Ilias	97	92	93		99	93		100	96	98	96	92	96			
Baktarwe																
A Anthus	96	93	97		95	85		100	101	100	95	100	99			
A Lincoln		102	98		104	115			100	98	104	103	101			
A SW Tataros	96	97	100		101	89		98	99	101	97	100	99			
A Tuareg		100	103		99	87			102	104	103	98	102			
N Alves			102		111	103				101	102	100	101			
N Profilus					100	105					99	100	99			
B Globus	94	95	95		92	86		93	99	97	97	98	97			
B Residence	91	91	94					98	97	97			97			
Overige tarwe																
A Carenius		105	102		106	111			98	102	103	102	101			
A Kodex		98	96		99	88			98	96	98	97	98			
N Tabasco			110		112	123				106	109	107	107			
N Delmare					105	112					103	103	103			
N Marconi					102	111					97	101	99			
B Bristol	97	100	99		100	104		99	100	98	98	100	99			
B Limes	94	104	100		102			96	103	100	99		99			
B Patrel	99	102	100					98	98	99			98			
B Robigus	104	102	103		94			105	102	101	104		103			
B Tulsa	102	95	102		105			99	95	100	101		99			
Twee jaar onderzocht																
CEB 0610					105	102					101	102	101			
Global					106	99					103	101	102			
Henrik					106	101					104	106	105			
Kelvin					109	124					103	105	104			
Lear					106	102					107	105	106			
100=...ton/ha	11,0	10,4	9,9		10,3	9,4		10,2			12,5	11,7	10,6	11,8	11,8	11,7

De verhoudingsgetallen in het gedeelte met ziektebestrijding zijn niet rechtstreeks te vergelijken met de verhoudingsgetallen in het gedeelte zonder ziektebestrijding.

Rivierklei en Lössgrond

Tabel 6. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwerassen per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar op de Rivierklei en Lössgronden

	Zonder ziektebestrijding						Met ziektebestrijding						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Gem.04/09	2004	2005	2006	2007	2008	2009 Gem.04/09	
Betere Baktarwe													
N Julius				108	113	112				100	103	106	103
B Ilias	99			104	98	89		98	93	102	100	92	97
Baktarwe													
A Anthus	98			91	103	97		101	98	99	101	103	100
A Lincoln				108	109	109			101	100	104	103	102
A SW Tataros	93			101	104	96		94	96	97	97	99	96
A Tuareg				88	89	96			103	95	104	100	101
N Alves				106	96	108				91	96	94	94
N Profilus				104	102	96				110	104	104	106
B Globus	94			87	96	83		92	102	102	94	102	98
B Residence	82			102				94	87	96			93
Overige tarwe													
A Carenius				110	99	107			99	104	102	102	102
A Kodex				95	100	103			98	103	103	105	102
N Tabasco				110	100	114				106	114	106	108
N Delmare				106	103	107				113	102	105	107
N Marconi				109	92	102				105	101	100	102
B Bristol	101			106	99	95		106	98	100	100	92	99
B Limes	100			95	106			97	102	98	84		95
B Patrel	102							99	103				101
B Robigus	106			89	111			96	101	96	104		99
B Tulsa	105			97	103			99	100	83	101		96
Twee jaar onderzocht													
CEB 0610					100	103					94	104	99
Global					102	104					94	100	97
Henrik					111	111					104	107	105
Kelvin					111	115					104	102	103
Lear					109	106					108	101	104
100=...ton/ha	9,3			6,3	11,1	9,4	9,0	11,3	10,2	9,1	10,8	10,9	10,4

De verhoudingsgetallen in het gedeelte met ziektebestrijding zijn niet rechtstreeks te vergelijken met de verhoudingsgetallen in het gedeelte zonder ziektebestrijding.

Zand- en Dalgrond

Tabel 7. Relatieve korrelopbrengsten van wintertarwerassen per jaar en gemiddeld over de laatste 6 jaar op de Zand- en Dalgronden

	Zonder ziektebestrijding							Met ziektebestrijding						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Gem.04/09	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Gem.04/09
Betere Baktarwe														
N Julius				107	99	100	102				112	101	107	107
B Ilias	104	98	94	101	93	91	97	98	96	99	100	89	93	96
Baktarwe														
A Anthus	94	94	99	91	98	94	95	98	100	95	95	98	96	97
A Lincoln		85	96	115	96	111	101		97	97	109	98	105	101
A SW Tataros	101	96	96	93	101	85	95	102	96	98	93	97	94	97
A Tuareg		98	99	88	103	96	97		94	100	94	100	102	98
N Alves			100	101	97	102	100			98	105	102	106	103
N Profilus				98	103	101	101				99	100	98	99
B Globus	95	106	101	90	104	97	99	96	103	100	97	104	97	100
B Residence	91	100	97	99			97	93	92	98	97			95
Overige tarwe														
A Carenius		112	102	97	103	106	104		109	103	96	102	102	102
A Kodex		103	100	92	101	101	99		106	104	97	101	100	102
N Tabasco			111	117	106	125	115			106	112	105	111	109
N Delmare				93	104	102	100				91	105	104	100
N Marconi				118	101	94	104				109	103	102	105
B Bristol	93	94	96	112	94	99	98	97	93	92	105	96	97	97
B Limes	86	111	100	101	100		100	88	99	102	105	105		100
B Patrel	98	94	100				97	101	100	102				101
B Robigus	106	102	102	89	103		100	106	107	98	97	102		102
B Tulsa	100	75	91	93	92		90	102	94	103	91	98		98
Twee jaar onderzocht														
CEB 0610					100	94	97					101	94	98
Global					100	102	101					107	99	103
Henrik					104	100	102					108	101	105
Kelvin					100	110	105					106	105	106
Lear					110	108	109					103	114	108
100=..ton/ha	7,6	7,8	8,2	6,1	8,8	9,4	8,0	9,4	9,8	9,6	8,4	9,3	10,3	9,5

De verhoudingsgetallen in het gedeelte met ziektebestrijding zijn niet rechtstreeks te vergelijken met de verhoudingsgetallen in het gedeelte zonder ziektebestrijding.